

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe az
átlag utáni napok kivételével

Bevezetés és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag viszályadás
vagy megöröszésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes cím: Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

NAGYVÁRAD, okt. 8.

Az ország háza.

Uram Isten! micsoda boldogság az, mikor egy család annyira viszi, hogy saját házra tesz szert. Igazi házi szentélyre, a hol az ő izlése, az ő akarata dirigál egyedül, nem egy morózus gazda, a ki bért hajt be, akadékoskodik és saját izlése szerint dirigálja a házbér terhével megnyomorított lakót is.

Saját ház! Hőmérője a boldogulásnak, sikernek, a munka édes gyümölcse a független élet kezdete.

Igy a családban.

Országunknak is elkészült a háza. Nem a mi izlésünk szerint készült, magyaros motívumokat hiába keresnénk benne, de hát ez kisebb baj, csak hogy van! De van-e hát? Saját házunk-e?

Az új éra tegnap kezdődött meg.

Királyi kéziratral nyitották meg a második ülésszakot. Zajongás volt elég az első ülésen, csatarendbe állottak ütegeikkel az ellenfelek s a gyűlés tűzizgatott lett.

De kezdődnek majd a komoly tárgyalások. A kiegyezési tárgyalások mutatják majd meg, hogy saját házunk van-e, vagy pedig háziur parancsol ezután is!? Kiklik és pártérdek?

Megválnak.

Büszkén emelkednek az új ház tornyai s a kupola szinte édig ér. Adja Isten, hogy ne Babel-torony legyen, mely alatt megzavarodnak az emberek beszédei, hanem iránytorony legyen, mely alatt a különféle nyelvűek egy testvérnek érzéke magukat. Családi ház legyen új házunk, hol egy anyánk Hungária ölében minden gyermek egyaránt boldog legyen s a magyarok Istene el ne vegye védő és áldó kezét az új házról és lakóiról.

*

Az ülés következőleg folyt le:

Minden különösebb pompa, zajos ünnepség nélkül foglalta el ma hatalmas új palotáját a magyar parlament. De annál nagyobb vihar kíséretében. Különösebb jelentőségét a mai ülésnek nemcsak az új helyiség dokumentálta, hanem ez a szokatlan nagy szám, melyben a képviselők megjelentek. Mozgalmas, érdekes volt a kép. A templomszerű áhítatot keltő dus aranyozású sötét ülés terem volt méltóságos kelete a nyüzsgő tömegnek, mely tiz óra felé már ott zajgott a teremben. Ünnepe ő feketé-

ben jelentek meg a képviselők csaknem kivétel nélkül. Egy részük már tulesett a viszontlátás örömein, de nagyobb részt ma üdvözölték egymást a honatyák. Élénken beszélgető csoportok képződtek a teremben mindenütt. Egy-egy miniszter körül sűrűbb volt a csoportosulás, egyáltalán ma ügyiáztott, hogy a folyósói élet is bevonult az üléssterembe. A karzatokat a fővárosi hölgyvilág java foglalta el s az ülés kezdétéig itt volt foglalatosága a szemnek.

*

Negyed tizenegy volt, amikor gróf Apponyi Albert elfoglalta az elnöki emelvényt, gróf Esterházy Kálmán, Nyegre László és Illés Bálint jegyzőkkel együtt. A zajba beléscsendült az új elnöki csengő. Pár megnyitó szó s az elnök átadta Esterházy gróf jegyzőnek a királyi leiratot, mely a képviselőház megnyitására szól.

Alig kezdte olvasni a leiratot a jegyző úgy hogy: kelt Bécsben, már is kitört a vihar.

— Levél Bécsből! — Kiáltotta Rákosi Viktor és az ellenzék tömött padsorai zajongani kezdtek s a zajongás viharra vált, mikor a leiratról kitént, hogy október hatodikára hívta össze a leirat a képviselőket.

A levél felolvasása után feláll Barabás Béla.

Zajos halljukozás támad a szélsőbalon.

Barabás Béla: Emlékezetébe hozza a háznak, hogy mikor a legutolsó ülésen felolvasták a király levelét, azt hitték, hogy az elnapolás jóhiszeműleg történt. A jóhiszeműség feltételezte volna, hogy ezt a díszes házat a király nyissa meg. Ugy van! a szélsőbalon. Ugy látzik, hogy a királyi kéziratral — mint már a legutolsó ülésen is mondta — kijátszották a függetlenségi pártot. (Zajos helyeslés a szélsőbalon. Apponyi cseppet. A szélsőbal zajosan helyesel.)

Apponyi figyelmezteti Barabást, hogy ma is fentartja multkori intését.

Rákay: A szólásszabadság megszorításával kezdik az új ház ülését.

Barabás: A királyi leirat azt mondja, hogy október 6-ig napolja el az üléseket s ime a kormány a leiratot se tartotta be. A leiratban sem a kormány, sem a korona nem emlékezik a mi gyásznapunkról.

Kiáltások a szélsőbalon: De április tizenegyri igen.

Barabás: A három hónap alatt oly dolgok történtek, melyek miatt össze kellett volna hívni az országgyűlést, ha önmaga napolta volna el önmagát. Ilyen, hogy a kormány nem volt jelen a Kossuth-ünnepen. (Ugy van! Megszókölt! — a szélsőbalon.) Nem ünnepelt a nemzettel, mert nem szabad neki. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon. Szégyen! Gyalázat!) De ott van a tegerszem kérdése. Elrabolnak tőlünk egy darab földet összejártszással. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Kiáltások a szélsőbalon: Hol van a királyi eskü?

Barabás: De a legnagyobb ok arra, hogy összehívják a házat: az a meddő és haszonta-

lan munka, melyet a kormány az osztrákokkal folytat. (Zajos helyeslés). Tanácskozások folynak, melyek nem céloznak egyebet, mint hogy az országot kizsákmányolják. (Viharos tetszés). Es arra első sorban ott van a király akarata. (Viharos taps a szélsőbalon. Apponyi cseppet. Hosszas taps, úgy van, hogy volt! a szélsőbaloldalon).

Apponyi szól, de a zaj elnyomja a szavát.

— Eljen Barabás! Zug a szélsőbal.

Apponyi beszélni kezd.

Rákay felugrik és kiált:

— Igenis a király akarata!

Apponyi erős hangon rendreutasítja, de a szélsőbal folyton zug, tapsol: Igaza van! Eljen Barabás. Igaza van!

Apponyi: Ha parlamenti tanácskozást akarunk folytatni...

— Igaza van! A császár akarata! Nem folytatunk!

Apponyi: Ha jól értettem, Barabás képviselő ur a királyról tett megjegyzést. Ha nem értettem jól, tessék kimagyarázni és ne zavarnak engem zajongással. (Zajos helyeslés a jobbnon.)

Barabás: Alkotmány szerint királyunk van, de elhibáztam: nem a király: a császár akarata! (Viharos éljenzés és taps a szélsőbalon.)

Apponyi rendreutasítja. (A szélsőbalon viharos taps.)

Barabás: Ne csodálkozzanak, ha a keserűség kitor a szíveimből, ha a magyar király előtt le akarok borulni, de a császár előtt nem. (Taps a szélsőbalon.) A király ide el nem jön velünk ünnepelni, csak akkor nyújtja felénk a kezét, ha a kvótát kell emelni. (Viharos taps.) Csak akkor tartja meg a törvényt, ha a kvótát emeli. (Viharos éljenzés.)

Apponyi újra rendreutasítja s figyelmezteti, hogy ezentúl meg fogja vonni tőle a szót. (Óriási zaj a szélsőbalon. Akkor nem tárgyalunk. Eljen Barabás!)

Barabás: Hogy az osztrákok védik a császár érdekeit, ám jó. De hogy a kormány még tanácskozik, ezt nem értem. A párt nevében kijelenti, hogy semmiféle kiegyezést soha el nem fogadnak. (Viharos taps a szélsőbalon.) Oszlássák fel e házat akárhánszor, nem fogják megcsinálni. (Óriási tetszés a szélsőbalon.) Utoljára fogunk itt ülni, de Ausztriával a kiegyezést meg nem csináljuk! (Viharos taps, éljenzés a szélsőbalon.)

Szél Kálmán miniszterelnök. (Kiáltások: Hol a király? Mért nem hozta el? Hol volt a Kossuth-ünnepen? Erre feleljen.) Az új országházról kezd beszélni.

Kiáltások: Cifra nyomorság! (Zaj.)

Szél Kálmán: El volt készülve, hogy az alkotmányos élet küzdelme az új házban folytatódik. Nem fél tőle. De, hogy mindjárt az első ülésen a kérdések ilyen tömegével jöjjenek elé; azt nem hitte. De ő felel rájuk. Am de csak objektív diskusszió teheti lehetővé a tanácskozást. (Ugy van! jobbról.) A királyi kéziratral való elnapolás csak azért volt, hogy erre a három hónapra egy bizonyos nyugalmi időt biztosítson, már azért is, mert a ház nurczokodott. (Gúnyos zaj a szélsőbalon.) De

UJ ÜZLET!!

REIN JAKAB czipő-, kalap- és férfi-divatruháza.

Nagyvárad, Zöldfa-utca, „Zöldfa” szálloda.

A város rohamos fejlődése szükségessé tette, hogy az európai nagyvárosok mintájára czipő-, kalap- és férfi divatcikkekben különlegességi üzletet rendezek be, hol mindennemű férfi divatcikkek a legjobb és legegységesebb kivitelben kaphatók. — Férfi ingek, gallérok, kékzölök, harisnyák, sétabotok, kalapok, férfi-, női- és gyermek táblák, pipere cikkek stb. óriási nagy választékban. — A n. é. közönség minden rétege, üzletében oly kiszolgálást nyer tartós, divatos, finom és elegáns áruim beszerzése mellett, hogy rövid idő alatt megvalósulva láthatom azon reményemet, hogy az egész városban a hálás közönség megjutalmazza törekvésemet azzal, hogy egyik a másiknak fogja ajánlani.

Vásároljunk Rein Jakabnál, mert ott hallatlan olcsó, jó, szép és elegáns minden. 314

Meglepetés! 8000 darab mintanyak-kendőt osztok széjjel.

Szíves látogatást kér tisztelettel REIN JAKAB.

nem azért, hanem a kiegyezési tanácskozások miatt kérte a három hónapot. Barabás azt hozza fel, hogy a király nem jött el az ülészeket megnyitni. (Zaj.) Hiszen nem szokta ezt a király megnyitni!

Kiáltások: Ausztriában mindenhol elmezi!

Apponyi Tessék meghallgatni. Tamadni valakit és meg nem hallgatni, — ez nem méltányos! (Viharos tetszés a jobbon.)

Szell: Ami az október 8-diki megnyitást illeti, titakozik az ellen, hogy itt bármi kiállítás is történt. Ha 6-dika helyett 8-dikára tették az ülést, talán inkább az rejlik benne, hogy respektálták a 6-diki nap jelentőségét. (Helyeslés a jobbon.) Hogy a Kossuth-ünnepen mért nem akart részvenni, megmondja.

Kiáltások: Nem mért! Nem szabad! Folytonos zaj. Menjen Bécsbe.

Apponyi hosszan cseog.

Szell: Meg fogom majd mondani, de más-kor, a képviselő urak ugyis meg fogják többször kérdeni. A tengerszem ügyében vádoltak, hogy eladtam. (Ugy van!) Hiszen azt törvényes bírói ítélet ítélte oda. (Folytonos zaj, közbeszólás.)

Apponyi: Rákosi Viktort rendreutasítja. (Eljenzés a szélsőbalon.)

Szell tovább beszél, de az ellenzék folyton zavarja.

Apponyi: Mikor helyét elfoglalta, elhatározta, hogy pártatlan lesz. De azt is elhatározta, hogy hatalmával élni fog. Ha az ellenzék nem respektálja a házszabályokat, a parlament repulációján eseti csorbáért a felelősség nem őt (Apponyit) fogja terhelni. (Viharos taps a jobbon.)

Szell: Az a bíróság függetlenül járt el.

Kiáltás: Osszejátszóttak.

Szell (hevesen): Becsületszavamat adom, hogy én ebben a kérdésben senkivel nem értekeztem, ne állítsa senki, hogy hazudom. (Taps jobbról.)

Kiáltások: Ez a hiba! Miért nem értekezett?

Szell: Visszautasít minden inszinnuációt. Azt is mondta Barabás, hogy a kormány *haszontalan* tárgyalásokat folytat az osztrák kormányoyal. Ezt tagadja és visszautasítja, mert ezt a törvény rendeli és megsértene a törvényt, ha az alkudozásokat addig nem folytatná, amíg csak lehet.

Kijelenti, hogy a magyar alkotmányos közéletnek s a magyar ember szívének egyik örökzetele, hogy a *király személye szent*. (Ugy van! jobbról.) **Kiáltások a szélsőbalon:** Ki bánította? Ne védelmezzel! Hoch! Hoch! Önök Hochoznak?

Kiáltások a szélsőbalon: Igen. Etadnak bennünket!

Szell: A nemzet többsége megcáfolja önöket. (Viharos taps a jobbon.) Valótlannak és igaztatlannak mondja, hogy a király befolyást gyakorolna a tárgyalásokra. O csak referált. Mindenesetre együtt maradunk!

Kiáltások: Ki mondta azt?

Szell: O felsőge a legalkotmányosabban gondolkozik és cselekszik, (Viharos taps a jobbon) s helyzete, mint osztrák császároak is föltötte nehéz, de hivatását dicsőségesen végzi. (Taps a jobbon.) Az sem áll, hogy Goluchowszky befolyást gyakorolt. De meg se kísérelte, de hiába is lenne. (Tetszés a jobbon.)

Azt mondja Barabás: Hiába tárgyalunk, semmi körülmények közt se engedik a kiegyezést megkötni. Hát minden ellenzéknek, még annak is, Isten és ember előtt elmondja — akinek több oka van a kormány életére törni, mint a szélsőbalnak, még annak sincs joga a törvényen kívül helyezkedni. Én ismerem kötelességemet (Taps a jobbon) s tegyük fel, hogy a nemzetre apellálunk. (Hosszas zaj. Csak tessék. Folytonos zaj.) Ha én egy becsületes kiegyezést kötök s önök a törvényes, alkotmányos eljárásnak erőszakosan gátat vetnek s a *nemzetre appellálnék: meg vagyok győződve, hogy a nemzet én mellettem döntene*. (Viharos taps a jobbon.)

Kiáltások: Ezt akarjuk! Oszlasson fel. (Meg-megújuló taps, éljenzés a jobbon. Hoch! a balon. A miniszterek, legelőnek Fejérváry, kezét fogva Széll.)

Rátkay László: A miniszterelnök azt mondta, hogy más pártnak több joga lehet a kormányt tamadni, mint az ő pártjának.

Szell: Nem ezt mondtam. (Viharos kiáltások a szélsőbalon: Ezt mondta!)

Rátkay: Ezt mondta! Gyanúsított.

Szell Kálmán miniszterelnök: Majd megmagyarosítom!

Rátkay: Ami pedig a felszólást illeti, vegye tudomásul, hogy nem felütköz! (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.) A kormány nem volt jelen a Kossuth-ünnepen. Nem üyapszunk, míg ebben a dologban nem nyilatkozik. Ünnepeitük Kossuthot! Miért nem jelentek meg? (Kiáltások: Udvaroncok!)

Festi azt az abszurd helyzetet, melyben vagyunk. Semmit se tudunk a kiegyezésből, az esti lapokból leszűk a híreket. Mindaddig, míg a kormány meg nem magyarázza, miért maradt el a Kossuth-ünnepről, itt a nyugodt tárgyalás ki van zárva. (Ugy van!) Ami pedig a felszólást illeti, kijelenti, hogy a miniszterelnöknek semmiféle kijelentését tudomásul nem veszik, mert minket törvényszerint már az önálló vámtörvényt illet. (Taps a szélsőbalon.)

Szell Kálmán: Semmi sértőt nem mondtam azzal, hogy általaosságban megjegyeztem, hogy önöknek nincs okuk engem oly hevesen tamadni. Ami a Kossuth-ünnep kérdését illeti,

no hát nem akart átsiklani, hanem várta, hogy a ház elnöke tegyen jelentést előbb. De mert sürgetik, ime elmondja, mért nem volt jelen. (Halljuk!) Kossuth Lajos nagy történelmi érdemeit mindenkor elismerte s ma ezen a helyen is elismeri. (Eljenzés jobbról). Azt vallotta azonban mindig, hogy ebben a kérdésben közöttünk bizonyos közjogi eltérések vannak. A 48-iki törvények megalkotása. Kossuth Lajos nevéhez van fűzve. Ez érdemeit Deák is elismerte, magyar ember homályba sohasem fogja borítani. De legyenek objektívek. Nem fölfelé, nem. *Törvényes tekintetekre*. Kossuth Lajos nem csak a 48-as törvényeket alkotta meg, hanem föltállította az összeférhetlenséget a Habsburg-dynastia s a nemzet közt. (Kiáltások a szélsőbalon: Jól tettel) Nem történelmet írok most, de Kossuth ezt az incompatibilitást fenntartá törhetetlen jelleméről fogva haláláig, — már pedig aki ezen a helyen ül, a ki felelős azért, hogy a nézetek össze ne zavartassanak, hogy ne jöjjön ellentétbe a nemzet érzelmi világa az uralkodóházával — — (Zaj.)

Marjay: Abczug az uralkodóház!

Szell: Az érteni fogja, hogy a kormány nem mehetett el az ünnepre. (Taps a jobbaldalon.)

Rátkay: A miniszterelnök ur nem jól ciztál, mert Kossuth a függetlenségi nyilatkozatot egy törvénytelen királyi nyilatkozattal szembe tette. De a kormány ezt nem meri bevallani, nem érdemi meg, hogy ott üjön, (Eljenzés a szélsőbalon.)

Elnök: A királyi leirat hódolattal tudomásul vétetik.

Kiáltások: Nem! Nem! Sobal!

Elnök: En a közbeszólásokat tudomásul nem veszem s kimondom ezt határozatul. Az ülést öt perczre felfüggesztem.

Öt percz szünet.

Szünet után az elnök bejelentette a képviselőházban, hogy a bizottságok holnap megalakulnak.

Kavarodás a jogi oktatás miatt.

Sohogy sem akar lecsillapulni az a háborúság, melyre a budapesti egyetem jogi karának a jogi oktatás új tervezetére adott válasza szolgáltatott okot.

Ballagi Géza országgyűlési képviselő, előbb a sárospataki jogtanár alaposan lekritizálta az egyetem szűkkeblű javaslatát s tett közben czélzásokat **Kováts** Gyula egyetemi tanárra is, akinek, úgy látszik, oroszlanrézza van a babérokra alig hivatott véleményes jelentés körül.

A „TISZÁNTUL” TÁRCZÁJA.

Népcsődület.

(Dán humoreszk.)

Irta: Andersen Theodor.

Nielsen Péter iskola pajtásom nekem, a képzelhető legpajkosabb figura a vitágon azzal a meszeszerű ügyességgel felruházva, hogy a legmerészebb eseményeket tudja elkövetni anélkül, hogy neki magának egy hajszála is meggörbülne.

Kis ideje még csak, hogy vele az utcán összejátszóztam, amikor is így szólott hozzám: »Fogadjunk egy kis üveg aszuba, hogy öt percz sem telik bele s akkora csődületet csinálunk itt, hogy no; pedig egy tapodtat sem mozdulok álló helyemből.«

Az volt a szándékom, hogy elpárologok a közelébből, mely nagyon veszedelmes kezdett lenni reám nézve, de ő a karomba ragadt és nem eresztett: »No, ne izélj hát! Maradj nyugodtan a helyeden és nézz fel oda annak a háznak a tejejére!«

Követtem az irányt, melyben ő nézett, de nem tudtam semmi különöset felfedezni.

— No hát nincs is ott semmi különös látnivaló, de azért te csak nézz oda!

Ott ácsorogtunk tehát egy helyben és ki-

düldelt szemmel meredtünk a tetőre, mely-n semmi látni való sem volt.

Egy pillantás sem telt bele, máris meliék csatlakozott egy kis füstös laas, hogy meg tudja, mit fürkésztünk mi olyan figyelmesen. Majd egy idősebb nő vetődött oda és azt tudakolta a fiutól, hogy mi baj van itt? »Egy madár csak, mely most repült ki a kalitkából!« Magyarázta az.

Az asszony egy idő-ig még f-szengett és erőlködött, hátha a szökevény megpillanthatná valahol, egy mézszáros-tégéd azonban, a ki hallotta a feleletet, a mit a kis laas adott. — egész okosan ezt a megjegyzést tette rá: »Ha a madár csakugyan elrepült, akkor igazan nincs mit bámulni tovább!« és ment dolgára.

A csődületet azonban, melyben Nielsen Péter mesterkedett, a mézszárosnak ezzel nem sikerült csirájában elfojtania. Nemsokára egy fiatal hölgy közel-dett és odalépre az öreg asszonyhoz megkérdezte, mi történt itt? »Azt mondják, hogy egy madár repült volna ki a kalitkából, de valószínű, hogy a kis énekest a házban valaki megfogta.«

A fiatal nő szintén megállapodott s vele együtt két csavargó subancz is, a ki föltauja volt az idősebb nő magyarázatának. Ugyancsak abban az időben jött át a szemközti oldalról három úri ember, kik azonban nagyon is fiomak voltak ahhoz, hogy kérdőzködjének; ők

csak me-állottak, megbámulták a tetőt, de ők is csak annyit láttak, mint a többi veliük együtt.

Perczről-perczre szaporodott a nép és feszült tekintettel kémlelték a háztetőt. Két percz alatt mintegy kétszáz ember verődött össze. Még szerencse, hogy egy szál rendőr sem volt közelében. Ezeknek tudvalevőleg mindig nyoma vész, mikor a nép összecsődül.

— De hát mi baj van itt? Mi történt? kérdezte egyik a másikatól.

— Eb, valaki madarat lopott s odabent elrejtőzött.

— Eanyi az egész! — válaszolt az utca gyermeke, aki az idősebb nőtől kölcsönözte a bölcsességet.

— Mit mond ez a fiu? — kérdé egy férfi, a ki a fiu magyarázatát nem jól hallotta.

— Egy tolvaj bujt el odafent, — volt rá a felelet. — Ott lappang a házban.

Most már óriásivá növekedett a tömeg. A kocsik alig tudtak közlekedni az uton. A ház lakói, a kik az ablakokból nézték a nagy tolongást és csődületet, lejöttek az utcára meghallani a nagy eset okát.

— Mégis csak különös, hogy hirmondónak sincs rendőr semerre!

— Maradj csak ezen a helyen Thorwald pajtás — szólott egy markos fiatal ember a tár-

Ballaginak igazságos kritikájára Kováts Gyula a B. H. tegnapi számában próbál válaszolni s védelmezni azt a szűk látókörű felfogást, mely az egyháziakat a jogi oktatásról le akarja szorítani. A védelmet ugyanaz az önző szellem sugallta, mely félti az egyetemi tanárok zsebeit, ha ezentul nem monopolizálhatják az ügyvédséget s kénytelenek lesznek a szigorlatokat tudományos színvonalra emelni s igazságosan, nem pedig szeszély vagy más szerint eljárni. Ugy, hogy Kováts Gyula ellenbírálataból még jobban kitűnik, mennyire igaza van — *Ballagi Gézának.*

A margittai mandátum.

Kevés választás vert akkora port az országban, mint a margittai mandátum sorsa. Előbb megválasztják óriási erőszakoskodások között *Orlei Kálmánt.* Az ellenpárt megtalálja *Orleinek* a főispánhoz írt levelét, melyben pénzt kér. Beadják a kérvényt, a kuria vizsgálatot rendel el, napokon át folyik a tanuk kihallgatása s tartja izgalomban az országot. A kuria meg is bozza a választást megsemmisítő végzést, de a kihirdetés előtt *Orlei* fittyet hány minden bírói eljárásnak s lemond a mandátumról.

Új választás: most *Szatmári Mór* kerül ki győztesen s hogy a szerepesre teljes legyen, most *Orlei* pártja támadja meg kérvényével *Szatmári* mandátumát.

Ezuttal — úgy látszik — jobb kezükbe tették védelmüket *Orleiek:* dr. *Tetéli Armin,* a kiváló fővárosi ügyvéd volt a kérvényező jogi képviselője, a ki nagy körültekintéssel látott munkájához.

Nehéz dolga volt, mert az ellenzéki választóknak is kitűnő képviselőjük akadt *Aigner Adolfban,* a ki már a Margittán folytatott tanúkihallgatások alkalmával is kitűnt az új választási törvény alapos ismeretével, éleslátásával és erélyével.

A két erős ellenfél harsza most mintha *Tetéli* javára kezdene eldőlni: a kuria, úgy látszik, nem találta egészen kétségtelennek *Szatmári* megválasztásának tisztaságát s elrendelte a vizsgálatot.

Van tehát kilátás újabb szenzációkra, talán meglepetésekre.

Tudósítónk rövid távirati értesítése következőleg szól:

Budapest, okt. 8. (Saját tud. táv.)
A kuria *Páris* tanácselnök elnöklete alatt ma délután hirdette ki végzését a margittai mandátum ügyében; ennek értelmében a petíció három pontjára nézve a vizsgálatot elrendeli.

A magyar katolikusok felirata a pápához.

A III. Katolikus Nagygyűlés előkészítő bizottsága klasszikus latinságu, diszesen kiállított hódoló feliratot intézett a pápasága 25 éves jubileumát ülő XIII. Leo pápához. A felirat, a mely az összes magyar katolikusok hódolatának tekintendő és amelyet az előkészítő bizottság elnöke, ifj. *Zichy János* gróf írt alá, magyar fordításban így hangzik:

Szentséges Atyánk!

Midőn a nagymoltóságu püspöki kar egyetértésével elhatároztuk, hogy összehívjuk Magyarországon a harmadik katolikus nagygyűlést, azzal akarjuk ezt ünnepélyesebbé tenni, hogy alkalmat adjunk mindazoknak, kik e hazát lakjuk, hogy Irántad való tiszteletünkről, engedelmisségünkről, ragaszkodásunkról és hűségünkről bizonyosságot tegyünk.

Erős hittel valljuk, hogy Te vagy törvényes utódja annak, kinek Üdvözlőnk mondom: »Legeltesd bárányaimat, legeltesd juhaimat!« Valljuk, hogy Te vagy a szikla, mely ellen a pokol nem győzedelmeskedik és akik mellette állnak üdvözülnek, kik tőle elszakadnak, a tévedések hullámain hanykolódnak, kik pedig ellene küzdenek, azoknak el kell veszniök.

Amit midőn szívünk mélyéből hálás lélekkel megvallunk, elismerjük egyszersmind az Isteni Gondviselés különös bőségét, mely Téged az Egyház e viszontagságos napjaiban számunkra oly hosszú ideig megőrzött, hogy megéred Péternek éveit, melyeket csak kevés egyházi ért meg.

Midőn ugyanis a tekintélynek alapjai az egész földkerekségen vagy romba dőltek, vagy legalább is bomladoznak, a nemzetek hamis, álnok tanoktól félrevezetve siettek a veszély mélységeibe, midőn az emberek a féktelen élvezetekért áhítottak, midőn az egyház a gonosz támadások következtében veszélyben állt, a társadalmi és magánélet égető szükségai hatomra gyűltek; mondhatjuk az Isten

kiváló kegyelme emelte azt a férfit Péter székébe, aki kimondta a tekintély isteni eredetét, a házasság szentségét és feloldhatatlanságát hangoztatta, a világiak egyesületi tömörülését kiterjesztette, szélesebbé tette, a ki az új tanok beteges irányának utját vágta és a tudományt a tiszta forráshoz, Aquinói szent Tamás mély filozófiájához vezette vissza, ki a bűnös emberiséget penitenciára szólította, aki legyőzhetetlen állhatatosságával az egyház ellenségeit szétverte, bölcsességével megsemmisítette, békés szeretetével magához vonta és hogy a világot a gonosz hatalmából kiragadja, nem szünt meg minket imádságra buzdítani, terjesztette a boldogságos Szűz Mária tiszteletét, felajánlott mindnyájunkat Jézus legszentebb szívének és sürgette az Oltárszentség tiszteletét és imádságát.

Azonban minél világosabban látjuk a földkerekség sokféle szükségleteit és felismerjük azt az egyedüli forrást, ahonnan segítség fakad számunkra, annál mélyebben fájlaljuk, hogy a szentsék üdvös működése, az egyházi fogsága által meg van kötve. Azért igérjük, hogy az Egyház szabadságáért teljes erőnkkel harcolni fogunk.

Ezen hűségünkről október hó közepén tartandó nagygyűlésünkön az egész világ előtt bizonyosságot teszünk és kérjük az Istent, hogy Téged még sokáig tartson meg számunkra.

Azokkal a jámbor papokkal együtt kérjük a jó Istent, kik az emített időben az eucharisztikus gyűlésre Budapesten összegyűltek; kérjük, hogy az Egyház szomorú állapotai végre megszűnjenek és hogy engedje meg Neked a keresztények békés egységét helyreállítani.

Amit midőn kívánunk s fogadásainkkal erősítünk, alázatosan kérjük tőled Szentséges Atyánk apostoli áldását.

Budapest, 1902. szept. 25.

Ifj. *Zichy János* gróf,
elnök.

Utazás a kerületemben.

Néhány év óta nagy érdeklődéssel kíséri az egész közvélemény a délmagyarországi állapotokat. Előbb a rothadt közigazgatási állapotok felé fordult a figyelem. *Daniel* volt képviselő adatai nyomán *Kaas* Ivor báró *A rendszert Torontálban* cím alatt cikksorozatot tett közé a B. H.-ban, melynek folytatása előbb lovagias affaire és sajtóper lett, később azonban a kormány is belenyúlt a darázsészekbe,

sához — felnézek egy pillanatra a házba és meg tudom, hogy mi történt?

Ezzel félreacsapja kalapját és bemegy a házba.

Az utca már csak úgy tarkállik a nyüzsgő emberektől, pedig még 10 percz sem telt el azóta, hogy a csoportosulás elkezdődött. A bámulók közt minden rendű és koru ember akad: diákok, inasok, katonák, gavallérok és uri hölgyek; csak rendőr nincs sehol. Egyszer csak száz torok harsogja:

— Itt a tolvaj! Megvan!

Ugyanakkor a piros arcu gyümölcskereskedő féltettel kihajol a padlás ablakból és lekiált az utcára:

— Hé, Thorwald pajtás! Ezek a gazemberek rám csukták az ajtót. Szaladj hamar lakatosért!

Thorwald koma azonban szép csendesen meglapul a tömeg közt és úgy tesz, mintha nem hallott volna semmit.

Most már színről-színre látta mindenki a tolvajt.

— Számitásom várákozason felül sikerült — lök oldalba az én Nielsen barátom. A kis üveg aszu az enyém!

Ezenközben a gyümölcsárus feje eltűnt a padláslyukból.

— Nem érez itt senki valami égett szagot? Itt füstöl valami! — Ordítja el ma-

gát valaki a sokaságból s egy pillanatra alatt egész csomó ember füst szagot szimatol a levegőben.

— Még bizony felgyujtja a házat az az akasztó fára való himpellérjel! . . . Ham r, hívjatók a rendőrséget! . . . Szaladjatok a tűzoltókért! . . . Kiabálják nagy zavarral. Egy részük rendőrökért fut, más részük elszéled a városba a vak tüzi láрма hírével.

— Mit szólsz hozzá, nem jobb volna odébb állni, mielőtt a tűzoltók a fecskendővel itt teremnek és a rendőrök is megérkeznek? kérdezem a barátomat. Ő azonban úgy vélekedik, hogy csak maradjunk nyugton és várjuk meg a dolog végét.

Jobbra is, balra is sűrű csapatokban állott a nép.

Valamelyik utcai missionárius egy sarokkőre kapaszkodva prédikálni kezdett a tömegnek, de aki sem figyelt a szavára.

Hirtelen elevenedni kezdett a tömeg. Három rendőr közelgett az események színtere felé. Ketten behatoltak a fenyegtetett házba, a harmadik meg állította a bejáratot. Ebben a pillanatban a bentrekedt gyümölcsárus újból kidugta a fejét a padlásablakon és mérgesen jártatta végig szemait a hullámzó néparadaton.

Kísérletet tett arra is, hogy fölmászon a tetőre, ami azonban sehogyan sem sikerült s a

nép, mely látta, hogy hatolnak be a rendőrök a házba, alig tudta már magát türtőztetni és megvárni a pillanatot, midőn ő kigyelmét nyakon csipik.

Egy újságíró közvetlen mellettünk ácsorgott, tizen-huszan is megröbánták és beszéltek hozzá, hogy a tényállást neki megmagyarázzák. Ő pedig a jegyzőkönyvébe jegyeztetett és elégedetten dörszölte a kezeit.

— Kötő történet! Nagyon hasznavehető anyag. M kora botrány lesz belőle! . . .

— No lám — sugta hozzám Nielsen Péter — mégis csak akad valaki, a ki hasznos merit az én csődületemből és pénzt keres ezzel a bolondsággal.

Most újra mozgásba jött a sokaság. A rendőrök leérkeztek és a hevesen tiltakozó gyümölcskereskedőt magukkal czipelve, nyomukban pár száz emberrel, a rendőrségre kísérték.

— No, nagyszerű csődületet csináltunk, az már bizonyos! — szölt Nielsen Péter. Legvérmesebb reményeim is tulszárnyalta! Most már menjünk szaporán haza és igyuk meg azt a jóféle bort; megérdemeljük.

Ugyanakkor, a mikor a nép megindult az ártatlan gyümölcskereskedőt magokkal czipelő rendőrök után a kapitányság felé, — tűnt fel a láthatáron az első tűzoltó szekér.

leküldte vizsgálni *Kaffkát*, minek eredménye aztán *Rónay* főispán menesztése lett kíséretében vagy száz tisztviselő felfüggesztésével illetve fegyelmi vizsgálatával.

Valamivel később a pangermán izgatás irányította a közfigyelmet a délvidék felé. Meglepetten vette tudomásul az ország, hogy a délvidéki svábok közt, kik mindig jó hazafiak voltak, rendszeres bujtogatás folyik a magyar állameszme ellen. Még nagyobb meglepetést keltett, mikor *Herczegh* Ferencz és mások konstatálták, hogy a bujtogatásnak — sajnos — nagy hatása van. A magyarosodás megállapított győzelmes haladásában, a nép kezd bizalmatlan lenni a magyarság és az állami intézmények iránt, egy nem jelentéktelen része pedig vándorbotot vesz kezébe s Istenhozzátot mond a magyar hazának.

Ma egy kis érdekes füzetet kaptunk. *Lendl* Adolf, a kiváló természettudós írta, aki délvidéki ember s egy év óta temesvári képviselő. A lapokban megjelent kisebb közleményekből, melyek közül többet a mi lapunk hozott először, sejtettük már, hogy temesváryban is — torontáli állapotok uralkodnak. Ez a kis füzet, melynek a címe: *Utazás a kerületemben* kelletlenül jobban igazolja a feltevést. Bemutatja *Lendl* kerülete népét, amely jó s bemutatja hangosan beszélő adatok, tények alapján a közigazgatást, amely nem is ázsiai hanem legsötétebb afrikai s amely a jó népet koldussá, a magyarság ellenségévé teszi s kivándorolni kényszeríti.

Bajos lenne szemelvényeket idézni ezen adatokból — az egészet ki kellene írni. Főispán, alispán, főszolgabírók, jegyzők szerepelnek e kis füzetben — nem valami nagy épülésére az olvasónak. Igen alkalmas e kis füzet felhívni a belügyminiszter figyelmét, hogy — — ime ilyen a rendszer a perifériákon.

Lendl igéri, hogy folytatni fogja utazásait és leleplezéseit kerületében. Sorra kerülnek majd a falusi bankok, bérletek, árvapénztár adókiadás, birságolás, engedélyek stb.

Csak tessék folytatni. Most már annál szabadabban teheti, mert *Gorove* László képviselőtársával együtt (aki először írta a füzethez) kilépett a megyei szabadelvű pártból, mely még mit sem akar tudni az új rendszerről.

Kár, nagy kár, hogy nem támadnak másutt is Ivánkák, Rakovszkyak és Lendlek, hogy végre valahára mindenütt végbe menne a régóta ígért purifikáció, melyre égető szükség lenne — — mindenütt.

A sztrájk.

Ismét zajos a Rhédey-kert. Ismét éhez, daczos arcú munkások táboroznak a kopaszodó fák alatt s szokatlan követelő hangon szónokolnak oda kün, hogy meghallják ide benn a város intéző körei is.

Mindinkább megerősödik az a meggyőződésünk a gyakori váradai sztrájkok alatt, hogy néhány jó szavú ember uralja a nagyváradai munkásokat s képes rá birni arra is, hogy mondjanak le tisztességes napi bértükről, csak azért, hogy koplalva követeljenek béremelést.

Nem a nyomorgók méltányos feljajdulása, nem a becsületes munkás védekezése a kiszípolozás ellen ez a sztrájk. Ez már több. Követelődzés. Néhány nagyhangú ember tetszelgése abban, hogy népvézerek lehetnek.

A tegnapi nap tartották a sztrájkoló közműves és ács segédek az első, előzetesen bejelentett gyűlésüket. A gyűlésen a rendőrség

képviselőiben *Szabó* és *Kemény* rendőrbiztosok voltak jelen.

Több lázas szónoklat után egyhangulag megegyeztek a jelenvoltak, hogy a sztrájkot a teljes diadalig változatlanul folytatják.

A 18 pontba foglalt követelések közül mit sem akarnak engedni.

E makacs kitartásnak oka pedig abban rejlik, hogy a szónokok azzal biztatják a koplaló társaikat, hogy hiába hoznak idegen munkásokat helyükbe, azok sem fognak azért a bérért munkába állani. Ezek a határozott kijelentések azt engedik sejtetni, hogy a munkás szociálisták már országsszerűen szervezkedtek; így védekezve a munkaadók ellen, a kik rendszeren idegenekkel pótolják a sztrájkolókat helyét.

A rendőr-főkapitány mindent elkövet a békés megegyezés érdekében. Felhívta az ipartestületet, hogy a sztrájk békés megoldása végett péntek délelőtt 9 órára a békéltető bizottságot hívja össze. E gyűlésen a munkaadók és a munkások megbízottjai közvetlenül tárgyalnak majd a bérkérdésben.

A munkások szigorúan ragaszkodnak az óra szerinti díjazáshoz, míg a munkaadók a maximális napi bért 4 koronában állapították meg.

Ma a hangulat már izgatott. Egyik fél sem akar engedni, s a tárgyalások előreláthatólag még sokáig elhúzódhatnak.

*

A városház építésénél is szünetel a munka. Az építésre felügyelő bizottság tegnap foglalkozott a munka szüneteléssel, annyiban, hogy a hosszabb munkaszünet esetén károsodás éri az építés alatt levő épület falazatát, a mely fedetlenül ki van téve az időjárás viszontagságának. Véleményezik, hogy ifj. Rimanóczy Kálmánnak engedjék meg, hogy a szerződés ellenére idegen munkásokkal folytathassa az építést.

A tanács előterjesztést tesz a mai közgyűléshez, hogy adjon felhatalmazást a tanácsnak, miszerint ha a szükség kívánja, Rimanóczy-nak engedélyt adjon idegen munkások alkalmazására.

Az orsz. iparoskongresszus Nagyváradon.

A magyar ipar kiváló képviselői seregének össze a folyó hó második felében Nagyváradon, hogy megbeszéljék azokat a módokat, amelyekkel a magyar ipar bajait orvosolni lehetne.

Közel 400 képviselőt küldenek a kongresszusra a magyarországi ipartestületek és kereskedelmi és iparkamarák; azonkívül képviselve lesz a fontos tanácskozáson a kormány is.

A kongresszus előkészítésével járó fáradságos munkálatot a nagyváradai ipartestület végzi nagy buzgalommal s gondoskodik, hogy a fontos tanácskozáson kívül kellemes szórakozást nyújtson az országból összeseregülő vendégeknek.

A tulajdonképeni kongresszus 3 napig tart a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. A kongresszus tárgysorozata érdekes előadásokat foglal magában s igen életrevaló indítványok felett lesz alkalmuk iparosainknak eszmecserét folytatni, de az összes tárgyalásra kerülő ügyek között a legfontosabb lesz az önálló vámterület érdekében kifejtendő akció, amely mint halljuk, valóságos demonstrációvá fog kifejlődni. Az ország 400 kiváló iparos férfiak nyilatkozik meg ebben a nagyfontosságú kérdésben, a melytől függ a magyar ipar fejlődése, jövő boldogulása.

A kongresszus október hó 17-től 20-ig tart s a következő sorrendet állapította meg az ipartestület:

Október hó 17-én este fél 8 órakor össmerkedési estély az ipartestület házában lévő vendéglő éttermében (Nemzeti szálloda).

Október hó 18-án délelőtt 9 órakor alakuló gyűlés a Kereskedelmi Csarnok épület nagytermében, d. u. 2 órakor ebéd a Zöldfa emeleti nagytermében, étlap szerint, este 7 és fél órakor diszoldadás a Szigligeti-színházban, a »Munka« című egy felvonásos színmű Szávay Gyulától és egy operett előadásával.

Október hó 19-én délelőtt 9 órakor az ülés folytatása a Kereskedelmi csarnok termében, délután 2 órakor Nagyvárad város által rendezett diszbed a Fekete Sas-szálloda emeleti nagytermében. Délután kirándulás esetleg a gyárak megsejtelése.

Október hó 20-án délelőtt 9 órakor az ülés folytatása, délután 2 órakor az Ipartestület által rendezett búcsu-ebéd a Zöldfa-szálloda emeleti éttermében, egy teríték 4 korona. Előre megváltandó az ipartestület hivatalában okt. hó 18-án.

Nagyvárad, 1902. okt. hó 7-én.

Jankovich János,
ipartest. főjegyző.

Bertsey György,
ipartest. elnök.

UJDONSAGOK.

Egy szent Zola.

A *Gaulois* felfedezte, hogy Zola Emil ősei közt volt egy, akit később szentté avatott a katolikus egyház.

Az illető Zola a családnak bresciai ágából eredt, abból az ágból, melynek egy tagja ma felebbezési bírósági tag. Neve *Zola Keresztelő János* s hivatalos aktákból kintünőleg 1600 körül tagja lett a Jézus-társaságnak.

Mint jezsuita misszionáriust 1602-ben a portugál India fővárosába, Goába küldték, a honnan később Macaoba helyezték át. 1606-ban Japánba utazott s ott apostoli működést fejtett ki, buzgón hirdetvén Isten igéjét 1620-ig. Ebben az évben Zola vértana halált szenvedett Krisztusért: máglyára küldték a pogányok.

Végre 1860-ban a megtartott szenttéavatási proccessus után IX. Pius pápa Zola Keresztelő Jánost szentté avatta. Akkor töltötte be Zola Emil 20-ik életévét.

Akik szeretik az ellentéteket, párhuzamot vonhatnak gondolatban, ha ugyan a párhuzam nem egyenlő a legnagyobb kegyeletlenséggel a szentnek tiszteletreméltó emléke iránt.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Okt. 19-20. Iparosok országos kongresszusa.

* **Plébánosi vizsga.** *Bartos* Ferencz, gyulai segédlelkész a synodális (plébánosi) vizsgálatot tegnap kitünő sikerrel tette le. A vizsgálaton *Vinkler* József káptalani helynök elnökölt.

* **Hidátolás a Tiszán.** Remek technikai művelet megy végbe Hódmezővásárhely és Algyő között. Az új Tisza hidat tolják át a régi hid helyére október 14-én s az egész óriási munkát alig néhány óra alatt végzik. A munkálat miatt 24 órán át szünetel a hidon a közlekedés s csak a hidig járnak mindkét parlon a vonatok s a közlekedés átszállással lesz fenntartva.

* **Az új városház tornya.** Az építés alatt levő új városháza toronyára ifj. *Rimanóczy* Kálmán építész, mint már említettük, új tervet dolgozott ki, amely 6300 koronával kevesebbe kerülne, mint az előbbi tervezet kivitele. A két tervezet között nagy eltérés nincs csupán kevesebb a dísz és a párkányok, oszlopok egy része nem faragott kőből, hanem portland cement vakolatos téglából lenne. A városház építésére felügyelő bizottság tegnap délelőtt vizsgálta felül az új tervezetet s azt elfogadásra ajánlja, azzal a változtatással, hogy a kiálló párkányokat faragott kőből és réz befedéssel alkalmazzák. Ez a változtatás mintegy 2000 koronába kerülne. Megjegyzendő, hogy az eredeti terv kivitele is ennyibe jönne. A városi tanács a bizottság ajánlásához képest teszi meg javaslatát a mai közgyűléshez. Az új terv igen csinos, karesu, sudar, tetején hatalmas, turul madár lesz bronzból.

* **Kinevezés.** A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe *Jantsovics* Jenő végzett joghallgatót díjtalan joggyakornokká kinevezte.

* **Uj lap.** Ilyen czímmel régen érzett hiányt pótló lap fog megindulni a jövő héten Budapesten. Lapunk felelős szerkesztője irányította rá a múlt évi katolikus nagygyűlés figyelmét arra a körülményre, hogy a krajczáros lapok meanyi kárt tesznek erkölcsstelen irányukkal a közönség alsóbb rétegeiben. Az okozott károk hatása ellen Budapesten katolikus szellemű krajczáros lapot alapítanak, a melynek főszerkesztője dr. *Mihályfi* Akos, felelős szerkesztője dr. *Gyürky* Odön lesz. A derék lapot előre is üdvözöljük s nemcsak munkálkodásához sikert kívánunk. Az »Uj lap« első száma f. hó 15-én jelenik meg s városunkban is kapható lesz.

* **A városi szolgák fizetése.** Nagyváradi város általán nem díjazza valami fényesen a tisztviselőit, de a hivataliszolgák fizetése meg éppen nagyon silány összegben van megállapítva. Evenkint 600 koronát kapnak. Ezen csekély fizetés javítása iránt emelték most fel kérésüket. A városi törvényhatósághoz intézett kérvényükben 720 koronára kérik a fizetésüket felemelni. A tanács véleményezést végett kiadta a kérvényt a pénzügyi bizottságnak. Valószínűleg találnak módot, hogy ezeknek a szegény embereknek is jobban biztosítsák a megélhetést.

* **Uj vizsgálóbíró helyettes.** Az igazságügyminiszter *Nizsalovszky* Endre nagyváradi kir. törvényszéki bírót a nagyváradi kir. törvényszék területére vizsgáló bírói állandó helyettesül kirendelte.

* **140.000 korona honorárium.** A »New-York-Herald« jelenti, hogy Lorenz bécsi tanár egyik segédével Chikágóba utazott, hogy Armour-né asszonyt az amerikai gabonakereskedők királyának feleségét a lábán megoperálja. Armour, a kinek vagyonát 500 millió dollárra becsülik, Lorenzo tanárnak 100.000 korona és segédjének 40.000 korona honoráriumot biztosított.

* **Gyilkos forgópisztoly.** Ismét eggyel több azon könnyelmű gyermekeknek száma, kik a pisztolyt játéknak tekintik és csak mikor kárt okoz, térnek észre, hogy bizony nem jó a fegyverrel játszani. Az újabb áldozat *Szél* Imre nevű 14 éves b.-bőszörményi lakos, ki tegnapelőtt apja távollétében otthon motozgatván, egy rozsdás, de töltött forgópisztolyra akadt, melyet apja a szekrény tetején tartogatott. A fiu aztán tisztogatni akarta a fegyvert, mely e közben elsült s a golyó a fiu mellébe fordult. A halálosan sérült fiut behozták a biharmegyei közpórházba, hol gondos ápolás alá vették a szegény fiut. Állapota reménytelen.

* **A központi villamos telep helye.** A villamos központi telep helyének kijelölésénél érdekes vitára van kilátás a mai városi közgyűlésen. Az újabb próbaszivattyuzásnál, mint már írtuk, igazolva lett, hogy a várad-venlencei vasútállomás mellett levő területen nincsen elég víz a telep üzeméhez. A bizottság különben visszatért az eredeti tervhez s újból a közgyűlés által már leszavazott területet, az áruraktár és Pecze között, ajánlotta a villamos telep helyéül. A városi tanács azonban a szakbizottság véleményével szemben azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a régi vásártéren építtesse fel a központi telepet s hogy a telep továbbfejlesztésére, vásárolja meg a város a szomszédos Rosenfeld-féle telket.

* **Athelyezés.** Az igazságügyminiszter *Vajnovszky* Vincze nagyváradi kerületi járásbírói aljegyzőt a nagyváradi városi járásbírói helyébe helyezte át.

* **A rőszegség következménye.** *Bélényédy* Gergely csavargó napszámos kelletlenül többet talált bevenni tegnap délután a lelketestetől pálinkából és holtrészegen támolygott a Szent László-téren. Azonban utközben többet iudott, mint a hányat lépett és így jól megadta árát rőszegségének, a mennyiben fejét több helyen erősen beszakította. A körülötte lévő rendőrségre küldtek segélyért, s az előkerült rendőröknek, — kik a kórházba akarták szállítani súlyos sebével — ugyancsak meggyűlt a baja ez ittas emberrel, mert annyira ellenállt a rendőröknek, hogy le kellett kötnöni a hordozó ágyra s így szállítani a kórházba.

* **Nagyváradi a 48-iki ereklyemúzeumnak.** Kolozsvárott egy hazafias társulat alakult a 48-iki emlékek összegyűjtésére és megőrzésére, melynek rendes folyóirata is van: ez a 48-iki történelmi és ereklyemúzeum. Ennek a hazafias ligának igazgatósága azon kérelemmel fordult az ország összes megyei és városi hatóságaihoz, hogy történelmünk ezen fényes korszakára emlékeztető tárgyakat vagy azok képeit küldjék meg. A polgármester elhatározta, hogy a kérelmet szívesen teljesíti s a 48-iki vonatkozású, továbbá egyéb történelmi és irodalmi jelentőségű tárgyakról sikerült, kemény táblájú fényképfelvételeket készíttetett. Ezek a szép reprodukciók Nagy Sándor (rég) szülőházát, Rulikovszky szobrát, az oláhrezendeziát, (Bem és Kossuth találkozóhelye 49 ben), Nagy Sándor és Szigligeti Ede emléktábláját, a régi Nagyváradi képét stb. örökíti meg. Összesen tizenkét képet küld nagyváradi város a Kolozsvárnak ajándékba, melyet *Istvánffy* I. aljegyző lelkes átirat kíséretében tegnap tett át az ereklyemúzeum igazgatóságához Kolozsvárra.

* **A nemzeti színtől megvadult horvátok.** *Fiuméből* írják, hogy egy már több éve *Susakon* lakó magyar ember lakásának balkonján tegnap egy egy méter hosszú és több centiméter széles nemzeti színű szalag feküdt. Több horvát diák, akiket feltűnt ez a dolog, a ház előtt lármát csapott, fűtyölt s kövekkel kezdte bombázni a balkont. Mikor a család nevelőnője kijött a balkontra, hogy a láрма okát megtudja, közpórral fogadták. A tüntetők ezután a lakásba akartak behatolni, de a ház ajtaja zárva volt. Végre egy létrát hoztak elő s erőszakosan letépték a nemzeti színű szalagot. Ez a déli órákban történt, de azért nem akadt Fiumében ember, ki az esetről jelentést tett volna a rendőrségnek.

* **Sára Miklós táncziskolája.** *Sára* Miklós kiváló tánczitanító, ki az ország minden nagy városában a közönség teljes elismerésére működött, városunkba érkezett és megkezdte s ép számban jelentkeztet növendékeivel tanfolyamát a Zöldfában. *Sára* Miklós azért is

megérdemli az uri közönség támogatását, mivel a legújabb divatu szalonképes tánczokat sajátíthatja el növendékeivel, melyek közül legkedveltebbek a Boston, Trotsköpfchen Graziana stb.

* **Emberölés véletlenségből.** Megrendítő szerencsétlenség történt hétfőn délben a monostori szőlőkben. *Surányi* Gyula földbirtokos szőlőjében hétfőn kezdte meg a szüretet, a melyre még vasárnap délután a gazda is elment családjával s néhány meghívott vendégével. Hétfőn reggel a szüretet megkezdtek, a vendégek pedig elmentek vadászni. A háziasszony a vadászni induló vendégeket megkérte, hogy ebédre visszatérjenek. A vendégek vissza is értek még jóval ebéd előtt s fegyvereiket felaggatták a nyári lak előtt a terrazon. Mialatt az ebédre vártak, a társaság a vadászat eredményéről és a fegyverekről beszélgetett. A háziasszony testvére, *Petrovay* Sándor, a ki szintén földbirtokos, a saját fegyverével dicsekedett, a mit pár hét előtt hozatott külföldről. Néhányan kíváncsiak voltak a fegyverre — s *Petrovay* meg is mutatta. Alig, hogy a fegyvert kezébe vette s a ravaszt felhuzta, hogy a szerkezetet megmutogassa, a ravasz elcsattant. — *Petrovay* elfeledte kivenni a töllényt a fegyverből a vadászat után s mikor a fegyver elsült, a háziasszony éppen előtök haladt el, a kit a kilőtt serétek nyakán és halántékon találjak és rögtön halált okoztak. A véletlen eset iszonyu rémületet idézett elő; *Petrovay* annyira megremült, hogy maga ellen akarta fordítani a fegyvert, de a jelen voltak kicsavarták azt a kezéből. A szerencsétlenül járt uriaszony holttestét azonnal beszállították Monostorra. *Petrovay* Sándort pedig, nehogy öngyilkosságot kövessen el, a vizsgálóbíró megérkezéseig őrizet alá vették.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: A haza.
Péntek: Svihákok (Premier.)
Szombat: Svihákok.
Vasárnap: (d. u. Lotti ezredesei.
este A régi szerető.

Kis herceg. Tegnap este megismételték az örökké bájos „*Kis herceg*“ operett előadását, mit azonban kis számu közönség nézett végig. Az előadás igen szép volt. A szereplők mind hozzájárultak a darab sikeréhez. *Amon* Margit Parthenaise utólréhetetlen volt. Eneke szépségét és kellemességét teljesen érvényre juttatta, játéka pedig eleven és művészi volt. Igen sokszor megtapsolták. *Bilkey* Irén a hercegnő szerepében aratott elég szép sikert. Amokkal énekelt duettjét megismételték. *Bérczi* igen ötletes komikum sok derűtséget keltett. —n.

A pénteki premier. A »*Svihákok*« premierje iránt már is nagy az érdeklődés. Ziehrer gyönyörű operettjének előreláthatólag még a »*Csepürágók*« emlékeztetes nagy sikerénél is nagyobb sikere lesz. A darabot szombaton megismétlik.

Két operett. A »*Svihákok*«-on kívül még két operettre készül a színtársulat operett személyzete. Az egyik premier lesz, A »*Katalin*« Béldi és Fehér nagyszerű darabja, a másik a »*Párisi élet*«, melynek fölfriisítése premierrel fölrő eseménynek mondható. Mindkét operett a leggondosabb szereposztásban kerül színre.

A haza. Sardon egyik leghatalmasabb drámája, a »*Haza*« kerül ma, csütörtökön este előadásra. A darabban *László Irén*, *E. Kovács* Mariska, *H. Novák Irén*, *Benkő* Jolán, *Peterdi*, *Tóth*, *Krasznai*, *Bognár*, *Kovács*, *Szarvasi*, *Dési*, stb. játszanak.

Az első opera. A színtársulat énekes személyzete nagyban készült a »Zsidónő«, e nagystílusú örökbeeső opera főfrissítésére. A »Zsidónő« valószínűleg a jövő héten már színpadra fog kerülni.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 21.

Bérlet 9. sz.

Ma csütörtökön, 1902. október 9-én

A H A Z A.

Dráma.

S Z E M E L Y E K:

Rysor gróf	— — — —	Peterdi S.
Van der Noot Károly	— — — —	Szarvasi Sándor
Alba herceg	— — — —	Kovács Lajos
La Tremouille	— — — —	Tóth Elek
Delrio, tanácsos	— — — —	Szathmáry Arpád
Vargas, a vértörvényszék titkára	— — — —	Bognár J.
Jónás, harangozó	— — — —	Krasznay Andor
Rincold, kapitány	— — — —	Deésy Alfréd
Donna Rafaela	— — — —	E. Kovács Mariska
Güdüle	— — — —	Kulinyi Mariska

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölyve 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Támlászék, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színpad 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti péznytárnyítás fél 7 órákor.

Kezdeté fél 8 órákor, vége 10 órákor.

Holnap pénteken, október 10-én

Svihákok.

Nagy operett.

ZENE ES MUVESZET.

Geyer Stefike hangversenye a női menház javára.

Örvendetes hírt közlünk Nagyvárad város műpartoló közönségével. Geyer Stefike országos hírnévű fiatal hegedűművész, ki gyermek léte óta már sokszor csodálatba ejtette kitűnő játékaival hallgatóit, ez év december hó utolsó hetében a biharmegyei nőgyűlés által létesítendő női menház javára fényes hangversenyt fog rendezni, mire nézve a kis művész, édes atyja dr. Geyer József orvos az egyet. fáradságtalan elnöködjének báró Gerliczy Félixnek levélben határozott ígéretet tett.

IRODALOM.

Az **Örökimádás** III. évfolyamának szeptember havi füzeté megjelent. A jelen füzet a következő jeles dolgozatokat tartalmazza: A legméltóságosabb Oltárszentség nevelő hatásáról. — Felhívás Magyarország katolikusaihoz. — Előképes áldozat — Szűz Mária, a szent áldozás mintaképe. — Templomépítés. — Hogyan kell áldozni. — Lambertini Imelda. — A legméltóságosabb Oltárszentség egy újabb csodája. — Csendben legyünk a templomban. — A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend szervezete. — A szentséges társulatok nagy volta. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legméltóságosabb Oltárszentségről. — Hirdetések.

TANUGY.

Az ör utcai új iskola megnyitása.

Az újvárosi községi fiú- és leányiskola új otthon nyert abban a modern palotában, melyet az Ör-utczában emelt Nagyvárad város közönsége. A tudomány új csarnoka 16 — a mai kor követelményeinek mind nába megfelelő modern telermet — 2 kö yvtár szobát, 2 szertárt, 2 értekezleti és 2 igazgatói szobát, összesen 24 szobát foglal magában, ezek között van egy nagy díszterem, mely i kolai ünnepek céljaira szolgál.

A tanítás október 6-án kezdődött meg az új épületben s hétfőn, 13-án mindenik osztály növendékei ott lesznek már, mintegy 800 gyermek; a fiúiskolák népessége a párhuzamos osztályok felállítására következtében normális; a leányoknál már a II. és III. osztály tulaépes. A III-ik még az ideig el lehet egy tanerő vezetése alatt, de a II. osztály, melyben a birt növendékek száma a 100-at már meghaladta, még e hó folyamán szétválasztás alá kerül. A hivatalos megnyitást Vaday József nagyobb ünnepség kapcsán november elején fogja megtartani.

TAVIRATOK.

Schlauch emléke a főrendiházban.

Budapest, október 8. (Saj. tud. táv.) A főrendiházban félegykor ülés volt Csáky elnöklésével. Felolvasták az országgyűlést megnyitó királyi kéziratot, majd az elnök elparentálta Schlauchot, kiváló diszét a közéletnek, főrendiháznak és az egyháznak. Indítványozta fájdalomjegyzőkönyvi kifejezését.

Lónyai grófné és Koburg Lujza találkozására.

Budapest, okt. 8. (Saj. tud. táv.) Lónyai grófné Magyarországra utaztában Drezdában kiszáll, s meglátogatja testvérét a szanatóriumban.

Japán—franciaia tollharc

Jokoháma, október 7. hōNagy tokió lap keményen kikel az ellen, hogy a francia lapokban Japánnak különös szándékokat tulajdonítsanak Sziámot illetőleg. A legnagyobb lap, a Ji-Jin, arra utal, hogy a francziáknak Korea szolgálatában való alkalmazása a japánoknak nem adott okot kritikára és kéri a francziákat hogy ők is maradjanak nyusodtan, ha Sziámban egyetlenegy japán tmu rti alkalmaznak. (M. T. I.)

Halálra ítélt gyilkos.

Budapest, okt. 8. (Saj. tud. távirata.) A kolozsvári levélhordó kötél halálra ítélt gyilkosának, Fridrich Ferencznek a semmiségi panaszát a Kuria elutasította.

Tanácskozó Reichsrath.

Bécs, október 8. (Saját tud. távir.) A Reichsrathot október 16-ra hívták össze.

Új szerb vasutak.

Belgrád, okt. 8. Lavalle párisi mérnök előengedélyt kapott arra, hogy Nyugat-Szerbiában hét kisebb vasutat építsen, a melyeknek hossza összesen 1200 kilométer. Lavalle az általa képviselt szindikátus nevében 100,000 frankot tett le óvadéku.

Nagy sztrájk Genfben.

Genf, október 8. A szervezett munkások két nagyon népes gyűlésen elhatározták, hogy az általános sztrájkot csütörtökre virradó éjjel kihirdetik, ha a közúti vasut sztrájkoló alkalmazottainak követeléseit szerda délelőtt 11 óráig nem teljesítik. A városi villamossági gáz- és vízművek munkásainak egyesületei elvben csatlakoztak az általános sztrájkhoz.

Vád alá helyezett tanácsos.

Belgrád, október 8. *Alavantics* Arsza számtanácsost, az ismert sabácsi pucsz rendezőjének testvérét, a ki nemrég hazaérkezett, a pucskisérletben való bűnrészesség miatt vád alá helyezték. (M. T. I.)

Bélpoklos megbetegedés Kopenhágában.

Kopenhága, okt. 8. Egy több év óta itt lakó emberen leprát konstataáltak az orvosok. A beteget elszigetelték és megtették minden óvintézkedést, úgy hogy a környezetet semmiféle veszély sem fenyegeti. A »National Tidende« szerint a beteg tegnap este elhagyta Dánia területét. (M. T. I.)

A barcelonai ostromállapot megszüntetése.

Madrid, október 8. A minisztertanács elhatározta, hogy Barcelonában megszünteti az ostromállapotot és erre vonatkozólag rendeletet terjeszt a király elé aláírás végett. A kamarák október 20-án ülnek össze. A királyi család visszatért Madridba.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik.

110

Baklain már keresztülhaladt s most az usynski erdőbe hatolt be, amelyekben sok volt a veszedelmes hasadék és sziklás szoros. Szerencséjükre tisztán, csillagosan fényelt a júliusi éjszaka s gyorsan haladtak előre, az erdészek vezetése mellett. Csönd volt, csak a lovak pártái alatt recsegték meg néha-néha a lehullott faágak.

Hirtelen hangokat hallottak. Mintha valaki ott a messziségben dalolt volna, közben mások kiáltoztak.

Skrzetuski megállította a csapatot.

— Micsoda hangok ezek?

Az öreg erdész megmondotta.

— Nem ellenség. Jámber szegény emberek tanyáznak itt, akiket azoiban megőrijtett a sok rémes esemény. Tegnap egy nemes asszony került elénk, aki nekukkantott minden bokorba, a gyermekei után keresve. A parasztok valószínűleg lemészárolták a szegénykéket. Ránk m-reztette nagy, karikára nyit szemait és visitva követelte rajtunk a gyermekeit. Reszketni kezdünk a hangja hallatára. Azt mondják, hogy sok ilyen szegény örült bujkál itt az erdőben.

Skrzetuski bátor vitéz volt, nem is ijedős, de azért végig futotta a borzongás.

— Talán mégis farkasok vonítanak?

— Dehogyan is. Az ordások elkölöztek az erdőből s lenn, a falukban ütöttek tanyát, ahol bővíben van lakmározni valójuk.

— Rettenetes idők! A faluban farkasok tanyáznak, a lakosok pedig tébolyultan bujkálnak az erdőben! Istenem, miért sújtasz így?

Kis időre csönd lett s csak a fenyők ringó koronája susogott fölön a magasban. De aztán megint hallatszottak a hangok, most erősebben és közelebről.

Az erdész odafigyelt.
— Azt hiszem, hogy mégis emberek. Még pedig többen.
— Maradjatok egy helyben, vagy óvatosan, csöndben léptessetek előre, én majd a közelekké húzódok és hirt hozok rólok.
— Jó, itt várunk reád.

Az erdészek jó óra hosszat maradtak el és Skrzetuski aggódni kezdett, sőt gyanakodott, hogy törbe csalták. Végre fölbukkant egyikök a sűrűből.

— Uram, parasztok vannak odalent, lázadók!

— Sokan vannak?
— Lehetnek vagy kétszázan; el nem szökhettek előlük, mert a szoros bejáratánál tanyáznak, amelyen keresztül kell mennünk. Hanem nyíllovásnyire a közelekké férközhetünk észrevétel nélkül, mert nem állították ki öröket.

Skrzetuski parancsot osztott, azután megindult a csapat. Oly csöndben haladtak, hogy csak néha kelt nyomukban ágreceség, de a kengyelök sem ütöttek egymáshoz, meg nem csörrentek a kardok és az ilyenfajta utakhoz szokott lovak farkasok módjára nyerítés és lihegés nélkül baktattak. A kanyarodóhoz érve a távolból elébbök villant a tűz fénye s alakokat láttak körötte sűrűgni. Skrzetuski most háromfelé osztotta el csapatát. Egy része helyén maradt, a második a szorost megkerülte, a harmadik lezállott a lovakra és hásmánt csuszott a szikla szélére s így az alul lévő parasztnak éppen a feje fölött kuporgott.

Skrzetuski ennél a csapatoál maradt s figyelmesen kémlelt alá a völgybe. Két-háromszáz lépésnyire volt csak a tábor. Tíz tüzrakás égett, lángok azonban nem loboghatott magasra, mert fölötté bográcsok függtek, amelyekből a pára és a bus illata csiklandozva szállt a lesbenállók orrához. A bográcsok körül iszogatra és beszélgetve csomó paraszt állott és heverészett. Némelyek a pálinkás butykost szopogatták, mások dárdájokra támaszkodtak, amelyek hegyére levágott koponyákat szurtak volt. A tűz fénye rémes világot vetett a kimeredt mozdulatlan szemekre és a fölhozott ajkak alól kivillanó fogakra. A sziklafal tövében hangos horkolással aludt néhány paraszt, mások fecsegték, szították a tüzet, hogy egész oszlopban csapott föl a láng.

A legnagyobb tüzrakásnál, háttal a sziklafalhoz és Skrzetuskihoz egy testes öreg ember ült. Lantot pengetett, köréje félkörben vagy harminez ember gyülekezett.

Skrzetuski fölhallotta, amint ráváltak.
— Hé öreg, Holotáról dalolj!
Mások mást akartak.
— Boguslawka Maricáról!
— Ördögöt Maricáról! Potockiról énekelj!
A legtöbben ezt kiáltották. Az öreg megpöngette a lantját, köhintett egyet és dalba kezdett.

Ki gazdag, dus vagy: állj meg, szállj magadba,
Mert lész hasonlatos a koldus pórhoz,
Mert Istenünk, ura mindennek:
Itél a tetteid fölött szigorral.
Ki föl a messziségbe szállasz büszke fővel
Oh állj meg, szállj magadba.

Ehagyta az éneklést az öreg és nagyot sóhajtott. Hosszan sóhajtottak vele a parasztnak is.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorolták ki:

200.000	koronát nyert:	46006.
30.000	koronát nyert:	140806.
5000	koronát nyertek:	66839 62682 70592 82742 90514.
2000	koronát nyertek:	797 6441 7048 7968 19849 20990 25426 30071 35533 35945 37719 50165 51447 50202 55211 57744 69148 70020 73555 74032 76297 78501 92100 93389 97008 98963.
1000	koronát nyertek:	1763 3731 6883 8654 9629 10655 13987 16406 16925 18575 22316 22536 23005 23261 24522 26770 29125

29320	32356	32597	34415	36928	38834	40843
41266	44903	48754	49778	51263	50378	51436
61527	65527	65769	65853	66434	67924	68381
69679	69932	72384	73599	74486	77553	77809
78206	78658	81467	82131	82990	84076	84373
84667	85187	86089	88506	93085	95856	96510
98096	99671	99893.				

200 koronát nyertek: 2162 2478 3170

3439	8359	4998	9988	7749	9345	6888	9787
88756	99878	56436	84899	97499	98870	78491	
54608	81994	97735	66998	34531	39987	74599	
44879	44498	88877	98544	98765	70498	59735	
38795	34599	65387	31178	56987	45598	59897	
74986	59878	65998	45977	65999	80976	14974	
17998	89543	38565	65498	17899	53659	65097	
13435	72399	15543	89909	78026	79596	19972	
29876	55585	43833	65439	53987	13999	63987	
39889	78234	79909	87359	56560	39508	56987	
57798	39898	95654	77221	39987	89975	69719	
45980	58797	34987	59943	99887.			

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1902. okt. hó 7-ik napján tartott vásáron eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 13.—12.60. Kétszeres buza 11.60—11.20. Rozs 11.—10.60. Arpa 10.—9.60. Zab 10.60—10.—. Tengeri: 12.20.—9.—. Borsó 36.—. Lenese 40.—. Borsó 13.20. Kétszeres 23.50. Burgonya 4.20. 100 kiló árú liszt 24.80. zsemlyelisz 24.40. fehérkenyér liszt 24.—, barnakenyér liszt 21.—, széna fuvarral 4.—, szalma 1.— Szalonna 148.—, 6 kiló zsúp-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —14. 1 köbm. búkkfa 6.50, tügyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahús —.96, éntölt gyertya —.80, Lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kőso 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—, Egy hektoliter óbor 68.—, uj bor 48.—, méz 1.60, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 26.—, köles —, repce —, dió —, mogyoró —, aszalt szilva 44.—, Egy kilogramm savanyu kaposzta —, szalona 1.48, sertéshus 1.12, juh-hus 62, veres hagyma 12, fog hagyma 52, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 18. Egy liter kóla 44, 1 mm. búkköny —, 1 mm. luczernamag —, 1 mm. löhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1902. évi okt. hó 7-ről. Tiszta buza körülbelül 1500 hltr, kétszeres buza 220 hltr, rozs 450 hltr, arpa 200 hkl. zab 250 hltr, tengeri 300 hltr, burgonya 340 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 120, drb, félhizott 200, sovány 200, süldő 600, malac 761, hizott marha 56, jármos ökör 1100, fejős tehén 390, borju 480, bivaly 4, juh és kecske 260 és 373.

Marha ártáblázat 1902. okt. hó 7-ről. Egy pár első rendű jármos ökör 630-700, egy pár másodrendű jármos ökör 500-560, egy pár harmadrendű jármos ökör 260-480, 1 drb fejős tehén 96-230, 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150-270, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110-176, 1 drb. veres borju 30-52, 1 drb. fél éves borju 34-56, 1 drb egy éves borju 44-62, két éves borju 60-150, 1 drb hizott sertés 98-104, 1 pár fél éves 34-44, 1 pár egy éves sertés 56-78, 1 pár két éves sertés 80-140, 1 drb igás ló 160-280, 1 pár ökörbőr 40-50, 1 pár tehénbőr 26-34, 1 pár bojubőr 10-20, pár löbőr 10-20.

Kelech Jenő és Társa

Tiszta jelentés

A Tiszta jelentés szerkesztéséről

Határozat

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.93
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab apr.	6.—
Kaposzta, repce, szes.	96

Frisköztség

Osztály hitel	697.—
Magyar hitel	701.—

Alamvasút	—
Ritmamurány	509.50
Magyar telek	214.—
Szatmárián	—
Wagon-köcske	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti Ára- és Értékárú 1902. okt. 8-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.—
Magyar koronajárdék	97.70
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4%	—
Magyar vasúti kölcsön székben 3%	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-h	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-h	98.—
Belm. bel. j. öngazd. kö. j.	100.—
Belm. bel. j. öngazd. kö. j.	97.50
Magyar nyereséj. sorsjegy-kö. j.	204.—
T. öngazd. kö. j. sorsjegy-kö. j.	160.—
Osztály járdék papirban	100.50
Osztály járdék papirban	100.50
Osztály járdék aranyban	120.50
Osztály korona járdék	9.75
Osztály államsorsjegyek	150.50
Osztály magyar bank részvény	15.85
Magyar hitelbankrészvény	722.50
Osztály hitelintézet részvény	712.—
Párisi visita	95.15
20 jrnkos arany (Napoleon'dor)	1.03
Németbirodalmi márka	117.—
Londoni visita	239.45
20 márkás arany	23.42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

80 kr. **UJ!!** 80 kr.

ÓRÁS-ÜZLET

Diószeghy István

műórás és látszerész,
Nagyvárad, Nagy-Teleky-utca 41 szám.

Elsőrendű óra javító műhely, hol minden órát kivétel nélkül egy évi jótállás mellett csak **80** krért javít meg, gyorsan és pontosan.

Továbbá raktáron tart a legjobb gyártmányu fali inga- és zsebórákat.

Egy kitűnő gyártmányu uj szekrény óra 1 frt 20 kr.

Egy óra üveg csak 10 kr.

80 kr. 235. 80 kr.

Kiadó lakás.

A Mezey-féle házban (Kossuth Lajos-utca) egy első emeleti utcai lakás, mely áll: **4 szoba, 1 alcoven,** mellék-helyiségek s egy üveges **terasz** a Kö. rözsre,

1. évi november hó 1-től kiadó.

292

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetőek.

Ertekezhetni a **Nagyvárad Takarékpénztárnál.**

25 krtól kezdve
női fekete és színes ruhaszöveteket,

2 frt 75 krtól kezdve
kész női- és leány-felöltőket,

1 frt 20 krtól kezdve
gyönyörű női blousokat

kaphatni óriási választékban szolid pontos ki-
szolgálat mellett

FLEGMAN ÁRMIN divattárában
Nagyvárad, Bémer-tér.

Kiadó lakás.

A Biharmegyei takarékpénztár Kossuth-
utczai házában

Egy másodemeleti udvari lakrész

két szoba alkov, előszoba, konyha
és megfelelő mellékhelyiségekkel

1. évi november hó 1-től kiadó.

Értekezhetni az intézet I. emeleti üzlet-
helyiségében. 294

Homlokzat vakoló kőművesek

kerestetnek **2 frt** napibér mel-
lett.

Felvétel iránt jelentkezhetni
a **városház építési iro-
dában.** 336.

Három magtár

azonnal kiadó a

Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
terményhitelbank

Nagy-Teleky-utczai házában. 306

Eddig még nem létezett olcsó árak!

Eddig még nem létezett olcsó árak!

Leány az Anyához:

Fütyöl a szél, az idő már őszi jár,
édes anyám, meleg ruhát vegyen már!

csak az *Amerikai Áruházba* tessék
menni Fő-utca (Bazár színházi épület.)

Ott a legolcsóbban lehet Ruhaszövetet Flanelt,
Barchetot alsó téli ruházatot 221.

vásárolni, még pedig 10 frt bevásárlás után bármily fényképet nagyobbitunk.

TELEFON: 372.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

Fő-utca,
színházi Bazár-épület.

TELEFON: 372.

Eddig még nem létezett olcsó árak!

Eddig még nem létezett olcsó árak!